

Kraków, 10 listopada 2023

Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego

al. Mickiewicza 22

30-059 Kraków

tel./fax +48 (012) 663-34-66

e-mail: sowiniec@gmail.com

URZĄD MIASTA KRAKOWA KANCELARIA MAGISTRATU Plac Wszystkich Świętych 3/4	Przewodniczący Rady Miasta Krakowa pl. Wszystkich Świętych 3/4 31-004 Kraków
Data 2023 -11- 14 (2)	
Nr zał.	

**PETYCJA
do Rady Miasta Krakowa**

**w sprawie nazwania jednej z ulic Krakowa nazwiskiem Władysława Masłowskiego, krakowskiego
dziennikarza i prasoznawcy, autora przypisywanej Mu
Kroniki Stanu Wojennego w Krakowie
złożona w interesie publicznym
na podstawie ustawy z 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195)**

Władysław Masłowski urodził się 8 listopada 1933 roku w Katowicach. Nieco wcześniej jego rodzice przenieśli się z Krakowa do Sosnowca, gdzie ojciec otrzymał posadę dyrektora katowickiego banku. Gdy w 1940 roku ojciec został zamordowany przez Sowietów (obóz w Starobielsku), matka z trojgiem dzieci przeniosła się z powrotem do Krakowa. Władysław Masłowski mieszkał w Krakowie do swojej śmierci 24 kwietnia 1986.

W dzieciństwie, po wojnie, był harcerzem. Potem ukończył prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim, a następnie pracował w krakowskim dzienniku Echo Krakowa. Kolejnym i ostatnim w jego życiu zatrudnieniem etatowym była praca w nowo powstałym Ośrodku Badań Prasoznawczych w Krakowie, gdzie pracował w latach 1968-1986.

Równolegle działał w Stowarzyszeniu Stenografów i Maszynistek, gdzie realizował swoją wielką pasję życiową – stenografowanie. Stąd jego zainteresowanie frekwencją wyrazów w języku polskim, co dało początek pracom nad słownikiem frekwencyjnym języka polskiego.

Osobnym rozdziałem Jego życia stała się działalność opozycyjna po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981. Od pierwszego dnia „okupacji”, jak nazywał stan wojenny, Władysław Masłowski przystąpił do pisania kroniki „dnia codziennego” w Krakowie. Robił to z poczucia obowiązku wobec współmieszkańców Krakowa i całej reszty współobywateli oraz z zamiłowania do rzetelnego dziennikarstwa, jakie chciał uprawiać w PRL-owskim podziemiu, które pojawiło się po 13 grudnia 1981.

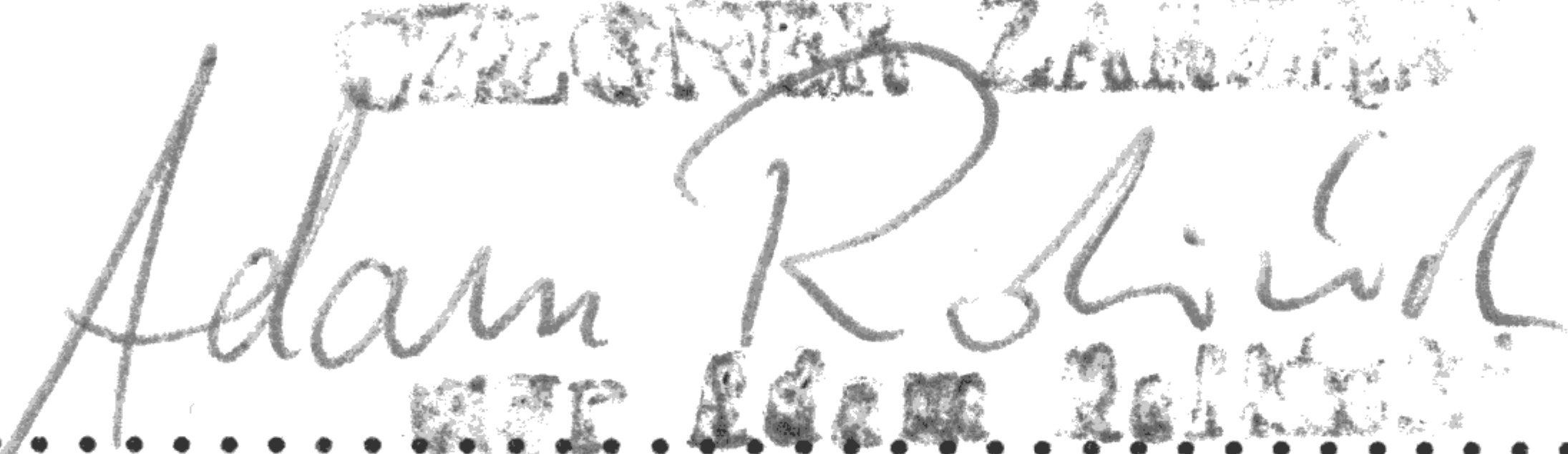
Przypisywana Mu Kronika Stanu Wojennego w Krakowie spisywana była potajemnie na maszynie do pisania w kilku zaledwie egzemplarzach na cienkim tzw. papierze przebitkowym (oryginał plus kilka kopii przez kalkę). Tak zapisanych zostało dzień po dniu – 1402 strony maszynopisu formatu A5 za czas od 13 grudnia 1981 do 20 lipca 1982 roku. W zapisie tym są, niestety, pewne luki z powodu bezpowrotnej utraty części kart Kroniki, jednakże to, co ocalało, i tak pozostaje bezcennym dokumentem epoki. Do dziś zachowały się 3 oryginalne egzemplarze Kroniki: jeden pozostaje własnością **Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego**, a dwa są w rękach prywatnych.

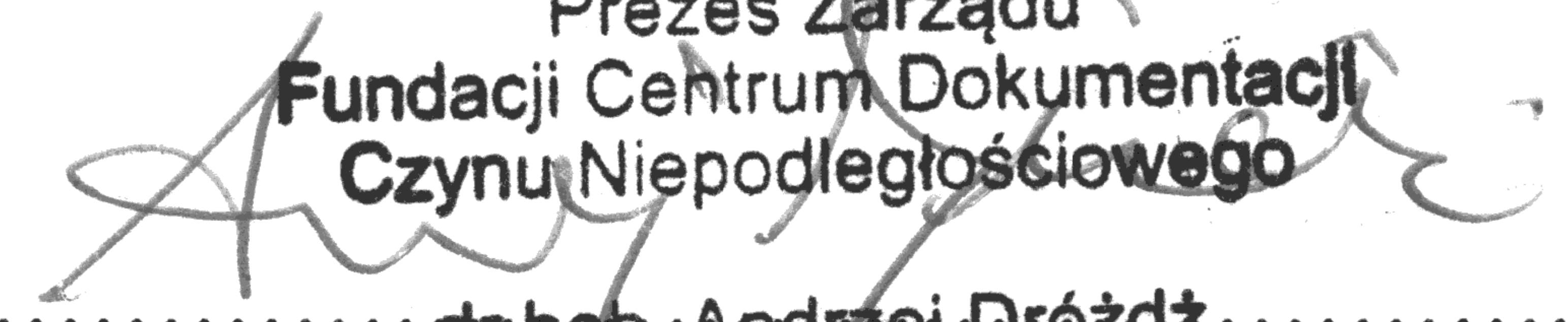
W latach 80. Władysław Masłowski nie poprzestał na spisywaniu Kroniki. Był założycielem, a następnie redaktorem naczelnym i współwydawcą (z Ewą Ryłko i Władysławem Tyrańskim) podziemnego tygodnika Mała Polska ukazującego się w Krakowie w latach 1982-1989. Prowadził tygodnik do swojej nagłej śmierci na zawał serca w kwietniu 1986 roku. Potem Jego dzieło kontynuowali współwydawcy.

Dorobek Władysława Masłowskiego, którego osnową jest Kronika, zebrany został na stronie internetowej www.kronikastanuwojennego.pl stworzonej przez **Fundację Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego** dzięki dofinansowaniu uzyskanemu z programu Patriotyzm Jutra 2023 firmowanemu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum Historii Polski oraz Program Patriotyzm Jutra.

Udostępnienie w Internecie portalu prezentującego Kronikę stanu wojennego w Krakowie 13 XII 1981-20 VII 1982 skłoniło naszą Fundację do wystąpienia z niniejszą petycją. Nazwanie którejs z ulic Krakowa imieniem Władysława Masłowskiego byłoby wyrazem hołdu złożonego przez krakowian osobie wypełniającej swój obywatelski, patriotyczny obowiązek w czasach zniewolenia polskiego społeczeństwa i narodu przez komunistyczny reżim PRL-u.

Szczegółowy biogram Władysława Masłowskiego przedstawiony został w załączniku do niniejszej petycji.

.....
mgr Adam Roliński
Członek Zarządu Fundacji Centrum
Dokumentacji Czynu Niepodległościowego

Prezes Zarządu
Fundacji Centrum Dokumentacji
Czynu Niepodległościowego

.....
dr hab. Andrzej Drózdź
dr hab. Andrzej Drózdź
Prezes Zarządu Fundacji Centrum
Dokumentacji Czynu Niepodległościowego

Fundacja
CENTRUM DOKUMENTACJI
CZYNU NIEPODLEGŁOŚCIOWEGO
30-060 Kraków, al. Wolności 22
NIP 679-50-04-843

Załącznik

do PETYCJI

do Rady Miasta Krakowa w sprawie nazwania jednej z ulic Krakowa nazwiskiem Władysława Masłowskiego, krakowskiego dziennikarza i prasoznawcy, autora *Przypisywanej Mu Kroniki Stanu Wojennego w Krakowie*

Władysław Masłowski
(8 XI 1933 - 24 IV 1986)

dziennikarz, stenograf i prasoznawca

PRZYPISYWANEJ MU KRONIKI STANU	
KANCELARIA MAGISTRATU	
Plac Wszystkich Świętych 3/4	
Data	2023-11-14 (2)
Nr	zał.

Urodził się w Katowicach w rodzinie zamieszkującej w Sosnowcu, gdzie przeniósł się z Krakowa, gdy ojciec dostał posadę dyrektora katowickiego banku (własnością rodzinną była istniejąca do dziś apteka "Pod Barankiem" przy ul. Mikołajskiej 4 w Krakowie). Po wybuchu wojny i zamordowaniu ojca przez Sowieców w 1940 roku (obóz w Starobielsku) rodzina przenosi się z powrotem do Krakowa.

Władysław Masłowski był absolwentem krakowskiego Liceum im. Nowodworskiego (1951), a następnie Wydziału Prawa UJ (1955). Harcmistrz, były drużynowy 9 Podgórskiej Drużyny Harcerskiej (członek władz Hufca Kraków-Podgórze), działacz PTTK, przewodnik beskidzki.

W latach 1955-65 dziennikarz Echa Krakowa w dziale łączności z czytelnikami. Od 1968 roku aż do śmierci pracownik Ośrodka Badań Prasoznawczych w Krakowie – do 1982 roku kierownik Pracowni Analiz Zawartości Prasy. Pozbawiony stanowiska kierowniczego po weryfikacji dziennikarzy przeprowadzonej po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce.

Od 1970 roku członek kolegium redakcyjnego wychodzącego w Krakowie kwartalnika Zeszyty Prasoznawcze. Autor ponad 40 profesjonalnych analiz zawartości prasy wykonanych w OBP. Współzałożyciel i wieloletni przewodniczący Klubu Prasoznawczego ówczesnego Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

Ponadto ceniony stenograf – znawca tej dziedziny i autor wielu publikacji o stenografii oraz podręcznika do systemu J. Polińskiego (z K. Walaszkową i W. Szostakiem), prowadzący lektorat stenografii dla studentów UJ. Współautor (z W. Szostakiem) niewydanego drukiem podręcznika stenografii do systemu S. Korbla, którego w PRL nie uznawano. Wielokrotny zwycięzca konkursów stenografowania i maszynopisania. Od lat 60. uznany w Krakowie specjalista wykonujący, wraz z kilkusobowym zespołem stenografów, tzw. protokoły natychmiastowe z ważnych spotkań i konferencji, spisywane natychmiast z odsłuchu z taśmy magnetofonowej, z pionierskim użyciem dyktafonów własnej konstrukcji, czyli z zastosowaniem tzw. fonotypii, prawie nieznaney wtedy w Polsce.

Aktywny działacz i członek władz Stowarzyszenia Stenografów i Maszynistek. Wieloletni przewodniczący Komisji Systemowej SSiM (podejmującej prace badawcze) oraz redaktor naczelny Zeszytów Teoretycznych SSiM, gdzie publikowane były m.in. badania nad łączliwością głosek oraz nad frekwencją wyrazów w języku polskim.

W 1967 roku zainicjował prace nad słownikiem frekwencyjnym języka polskiego dla stylu publicystycznego (takie teksty były najczęściej stenografowane). Tak powstał pierwszy fragment przyszłego słownika frekwencyjnego współczesnej polszczyzny, opublikowany w 1972 roku pt. „Słownictwo współczesnej publicystyki polskiej”. Ukoronowaniem tych wieloletnich prac stał się "Słownik frekwencyjny polszczyzny współczesnej" autorstwa I. Kurcz, A. Lewickiego, J. Sambor, K. Szafrana i J. Woronczaka, wydany w 1990 roku w Krakowie przez Instytut Języka Polskiego PAN.

Po Sierpniu 1980 współorganizuje NSZZ "Solidarność" w OBP, a po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981 roku uczestniczy w tajnych strukturach zakładowych „S” w OBP.

Równolegle wraz z kilkoma anonimowymi osobami dziennikarsko dokumentuje wszelkie dostrzegalne przejawy stanu wojennego – tak powstaje szczegółowa kronika obejmująca okres od 13 grudnia 1981 do 20 lipca 1982. Zarejestrowana została w niej polska codzienność owego czasu: od antyreżimowych ulotek, ale też opisu zawartości PRL-owskich gazet, treści audycji radiowych i programów telewizyjnych, po życie ulicy. Powstaje tak ponad 1400 stron maszynopisu na papierze przebitkowym formatu A5.

W sierpniu 1982 roku współzałożyciel (z Władysławem Tyrańskim) podziemnej gazetki Na Stronie, wydawanej jako maszynopis, i pomyślanej jako comiesięczny biuletyn informacyjny dla redakcji pism podziemnych. Ukazało się 7 numerów (do marca 1983).

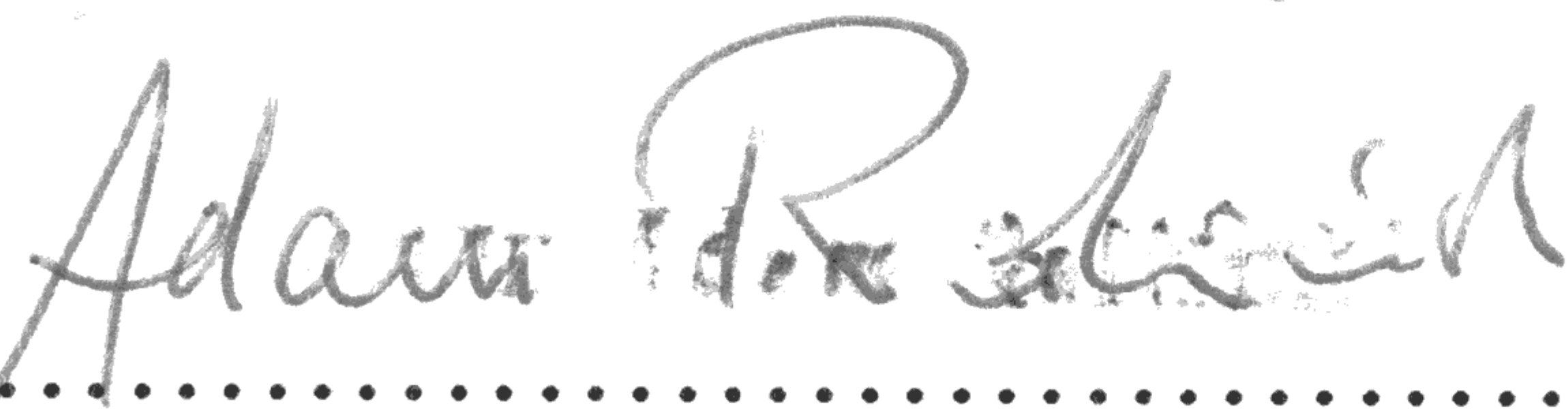
Założyciel, redaktor naczelny i wydawca krakowskiego pisma podziemnego Mała Polska (wspólnie z Władysławem Tyrańskim; od czerwca 1983 do grudnia 1988 sekretarzem redakcji jest Ewa Ryłko) – pierwszy numer ukazał się 2 lutego 1983 roku jako maszynopis powielany techniką sitodruku z użyciem matrycy białkowej (powielaczowej), o objętości 2 stron formatu A4 (druk dwustronny w układzie 3-szpaltowym) – pismo ukazujące się regularnie co tydzień przez następne sześć lat w nakładzie 1-2 tys. egz.

Nad MP pracował do ostatnich chwil życia. Zredagował 154 numery z 291, jakie się ukazały (ostatni z datą 27.02.1989). To jedno z najbardziej regularnych i najdłużej wydawanych polskich solidarnościowych pism podziemnych należące do czołówki 4-5 tytułów o najwyższej numeracji bieżącej – dla porównania największe ówczesne pismo podziemnej Solidarności Tygodnik Mazowsze wydał 290 numerów. MP wymieniana jest przez wszystkie krajowe i zagraniczne bibliografie prasy podziemnej w Polsce.

Redaktor naczelny Archiwum Współczesnego, miesięcznika o profilu publicystycznym, dokumentującego polską codzienność, wychodzącego nakładem MP i równoległe z nią – od czerwca 1984 do czerwca 1985. Ukazało się 8 numerów.

Władysław Masłowski zmarł nagle na zawał serca w kwietniu 1986 roku. Spoczywa w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Adam Roliński

.....
mgr Adam Roliński
Członek Zarządu Fundacji Centrum
Dokumentacji Czynu Niepodległościowego

Prezes Zarządu
Fundacji Centrum Dokumentacji
Czynu Niepodległościowego

dr hab. Andrzej Drózdź

.....
dr hab. Andrzej Drózdź
Prezes Zarządu Fundacji Centrum
Dokumentacji Czynu Niepodległościowego

Fundacja
CENTRUM DOKUMENTACJI
CZYNU NIEPODLEGŁOŚCIOWEGO
30-008 Kraków, ul. ...
NIP 67-120-00-00